

PRAKSISOVERSIGT · ANKESTYRELSEN

Praksisoversigt over barselsdagpenge og orlovsfordeling

Ankestyrelsens principmeddelelser om orlovsfordeling, bopælskriteriet i § 21 b og udskudt forældreorlov efter § 23

Version 2 · Opdateret 8. sep. 2026 · 32 afgørelser · 1991-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Praksisoversigten samler Ankestyrelsens praksis som klageinstans over Udbetaling Danmark i sager om barselsdagpenge efter barselsloven – med vægt på fordelingen af orlov mellem forældrene efter 2022-reformen, bopælsforholdene på fødselstidspunktet, betingelserne for at udskyde forældreorlov og adgangen til ekstra uger i særlige situationer. Kernen udgøres af principmeddelelserne 2-24 (fordeling når forældrene ikke bor sammen), 7-23 (ligedeling og øremærket orlov) og 89-19/88-19 (udskydelse og forlængelse), suppleret af en lang række ældre principafgørelser om beskæftigelseskrav, beregning og frister. Gennemgående er, at Ankestyrelsen fortolker barselslovens skæringstidspunkter og øremærkningsregler strengt og objektivt, og at kritik af Udbetaling Danmarks vejledning og sagsbehandling gentagne gange udtales uden at ændre afgørelsens resultat.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Ankestyrelsen lægger CPR-registrets oplysninger om barnets og forældrenes bopæl på fødselstidspunktet til grund for fordelingen af orlov efter barselslovens § 21 b, og efterfølgende flytninger ændrer ikke antallet af tildelte uger.
- 02** Ankestyrelsen kræver, at den forælder, der ikke har barnet boende på fødselstidspunktet, nøjes med 9 ugers forældreorlov med barselsdagpenge (plus fars/medmors 2 ugers orlov efter fødslen) – uanset at forældrene flytter sammen kort efter fødslen.
- 03** Ankestyrelsen afviser at tildele de ekstra 13 uger ved ensidig dansk social sikring, når forældrene ikke boede sammen på fødselstidspunktet; bestemmelsen er efter sin ordlyd forbeholdt samlevende forældre.
- 04** Ankestyrelsen kræver lægelig dokumentation for en egentlig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse for at tildele ekstra 9 uger – manglende, sporadisk eller utilstrækkeligt samvær er ikke i sig selv udtryk for, at forælderen er ude af stand til at passe barnet alene.
- 05** Ankestyrelsen accepterer kun udskydelse af forældreorlov for den periode, hvor arbejdet reelt har været genoptaget eller påbegyndt inden for det første år efter fødslen; overgang til SU eller arbejdsløshedsdagpenge er ikke genoptagelse af arbejde.

- 06 Ankestyrelsen kræver, at udskudt forældreorlov afholdes i umiddelbar forlængelse af et ansættelsesforhold – afholdelse af udskudt orlov på ét barn er ikke et ansættelsesforhold i forhold til et andet barn.
- 07 Ankestyrelsen sidestiller derimod afholdelse af udskudt forældreorlov på et andet barn med genoptagelse af arbejdet, når en lønmodtager afbryder igangværende orlov for at afholde den.
- 08 Ankestyrelsen fastslår, at 9 ugers øremærket orlov for beskæftigede lønmodtagere er uoverdragelig og bortfalder, hvis den ikke afholdes inden barnets 1-års fødselsdag, medmindre en dokumenteret barselshindring gør 3-års-fristen anvendelig.
- 09 Ankestyrelsen lægger afgørende vægt på forælders beskæftigelsesmæssige status på ansøgningstidspunktet, og oplysningen afgives på tro og love – status kan ikke ændres for at omgå reglerne om øremærket orlov.
- 10 Ankestyrelsen fastholder, at beskæftigelseskravet skal være opfyldt ved påbegyndelsen af den enkelte fraværperiode, og at senere ændringer i uddannelses- eller ansættelsesforhold ikke virker tilbage.
- 11 Ankestyrelsen fastslår, at fejlagtig vejledning fra Udbetaling Danmark ikke i sig selv giver ret til barselsdagpenge, når korrekt vejledning ikke ville have ændret retsstillingen; et eventuelt erstatningskrav må rejses ved domstolene.
- 12 Ankestyrelsen kritiserer og beklager samtidig rutinemæssigt Udbetaling Danmarks manglende begrundelse, forkerte lovhenvísninger, overskredne genvurderingsfrister og lange sagsbehandlingstid – uden at det ændrer afgørelsens resultat.
- 13 Ankestyrelsen kræver, at Udbetaling Danmark oversender en klage til Ankestyrelsen, når det materielle resultat fastholdes efter genvurdering, og myndigheden må ikke under genvurderingen udvide afgørelsen til nye forhold til skade for borgeren.

§ 1 Barsellovens orlovsarkitektur for børn født fra 2. august 2022

Barselsdagpengenes fordeling hviler efter reformen af barselloven på en 24-24-model. En mor har efter [barselloven § 7, stk. 1](#) ret og pligt til 2 ugers fravær efter fødslen og herefter ret til yderligere 8 uger, mens far eller medmor efter [§ 7, stk. 3](#) har ret til 2 sammenhængende uger efter fødslen eller – efter aftale med arbejdsgiveren – inden for de første 10 uger. Efter den 10. uge har hver forælder ret til 32 ugers fravær efter [§ 9](#).

Selve dagpengeretten fordeles i [§ 21, stk. 1](#): moren har ret til barselsdagpenge i 14 uger og faren eller medmoren i 22 uger indtil 1 år efter fødslen eller modtagelsen. Sammen med de 10 henholdsvis 2 uger efter [§ 7](#) giver det den lighedeling på 24 uger til hver, som **principmeddelelse 7-23** beskriver. Retten kan overdrages efter [§ 21, stk. 2](#) – også af en forælder, der ikke selv opfylder beskæftigelseskravet – men [§ 21, stk. 3](#) øremærker 9 af ugerne for beskæftigede lønmodtagere, og disse uger kan hverken overdrages eller afholdes efter barnets 1-års fødselsdag, medmindre en barselshindring gør 3-års-fristen anvendelig.

I 7-23 forsøgte en far, der først havde oplyst at være lønmodtager, senere at ændre sin status til »andet« for at kunne overdrage yderligere 9 uger til moren. Udbetaling Danmark blev opmærksom på uoverensstemmelsen, da arbejdsgiveren søgte refusion for afholdt fædreorlov med løn. Ankestyrelsen stadfæstede afslaget:

Ankestyrelsen vurderer, at barnets anden forælder er lønmodtager og derfor omfattet af reglerne om øremærket orlov. Du har derfor ikke ret til yderligere orlov med barselsdagpenge efter den 7. juli 2023.

Moren kunne dermed højst nå 37 uger – egne 24 uger plus de 13 uger, faren som lønmodtager lovligt kunne overdrage. Meddelelsen opstiller samtidig et overdragelsesskema, hvor lønmodtagere kan overdrage op til 13 uger, selvstændige op til 22 uger og ledige op til 22 ugers forældreorlov.

Sideordnede rettigheder findes i § 21 a (op til 9 nye øremærkede uger til den, der bliver lønmodtager inden barnets 1 år), § 21 b (forældre der ikke bor sammen) og § 21 c (soloforældre og efterlevende forældre). Den nærmere administration er fastsat i barselsbekendtgørelsen med hjemmel i § 21, stk. 5.

At personkredsen fortolkes snævert, viser 15-22, hvor Ankestyrelsen forlod den hidtidige, bredere praksis og fastslog, at forældrebegrebet i barselsloven omfatter mor, far og medmor og skal fortolkes i overensstemmelse med børneloven – en farmor, der havde haft barnebarnet boende i mange år, var ikke omfattet.

LOV

Barselsloven § 7, stk. 1, 3

Barselsloven § 9

Barselsloven § 21, stk. 1-3

Barselsloven § 21a

Barselsloven § 21b

Barselsloven § 21c

PRAKSIS

Ankestyrelsen · Lighedeling af orlov og overdragelse: Betydningen af øremærket orlov for lønmodtagere ved barselsdagpenge

01.01.2023

Ankestyrelsen · Stramning af forældrebegrebet i barselsloven: Kun mor, far og medmor har ret til dagpenge ved pasning af alvorligt syge børn

01.01.2022

§ 2 Ankestyrelsens rolle og prøvelsesintensitet i barselsdagpengesager

Barselsdagpenge administreres af Udbetaling Danmark, og Ankestyrelsen er klageinstans. Prøvelsen er en fuld prøvelse af både retsgrundlag og faktum, men den praktiske prøvelsesintensitet er præget af, at barselslovens fordelingsregler i vidt omfang er objektive, registerbaserede kriterier frem for skøn. Det er den centrale forklaring på, at Ankestyrelsen stadfæster så konsekvent på dette område.

I 2-24 behandlede Ankestyrelsen fire sager principielt og stadfæstede Udbetaling Danmarks afgørelse i alle fire. Tilsvarende blev afslaget stadfæstet i 7-23, og i 89-19 blev fire af fem sager stadfæstet helt eller delvist.

Hvor der derimod er et skøn eller en bevisvurdering – beregningsgrundlag, dispensation fra frister, tilbagebetaling – ændrer Ankestyrelsen langt oftere. Det ses fx i D-18-91, hvor beregningsgrundlaget skulle ændres fra ophøret af en dokumenteret arbejdsfordeling, og i D-1-01, hvor et tilbagebetalingskrav blev ophævet, fordi det ikke var godtgjort, at ydelsen var modtaget mod bedre vidende – også fordi kommunen selv havde overset en mangelfuld ansøgning.

Ankestyrelsen afgrænser desuden sin egen kompetence stramt. I sag 3 i 2-24 tog styrelsen ikke stilling til farens påstand om, at han efterfølgende havde fået overdraget 13 uger fra den anden forælder, men vejledte ham om at klage over den del til Udbetaling Danmark – spørgsmål, der ikke har været genstand for en førsteinstansafgørelse, prøves ikke.

Endelig prøver Ankestyrelsen ikke erstatningsspørgsmål. Det fremgår udtrykkeligt af [89-19](#), hvor spørgsmål om erstatning for tab som følge af forkert vejledning måtte henvises til domstolene.

LOV	Barselsloven § 21b, stk. 1	Barselsloven § 21, stk. 3
PRAKSIS	Ankestyrelsen · Fordeling af barselsorlov og tildeling af ekstra uger, når forældre ikke bor sammen ved fødslen	01.01.2024
	Ankestyrelsen · Lighedeling af orlov og overdragelse: Betydningen af øremærket orlov for lønmodtagere ved barselsdagpenge	01.01.2023
	Ankestyrelsen · Betingelser for barselsdagpenge under udskudt forældreorlov: Krav om genoptagelse af arbejde og beskæftigelsesstatus	01.01.2019
	Ankestyrelsen · Tilbagebetaling af barselsdagpenge: Modtaget "mod bedre vidende" ved ufuldstændig ansøgning	01.01.2001
	Ankestyrelsen · Beregning af barselsdagpenge: Indtægtsgrundlag ved ophør af arbejdsfordeling	01.01.1991

Bopælsforholdene på fødselstidspunktet som ufravigelig skæringsdato (§ 21 b)

Bor forældrene ikke sammen, gælder lighedelingen i § 21, stk. 1, ikke. I stedet fordeles orloven efter [§ 21 b, stk. 1](#), hvorefter den forælder, der har barnet boende, ud over sin ret efter § 21, stk. 1, har ret til yderligere 13 ugers barselsdagpenge – og yderligere 9 uger, hvis forælderen har eneforældremyndighed. Den forælder, som barnet **ikke** bor hos, har efter [§ 21 b, stk. 2](#) ingen ret efter § 21, stk. 1, men alene ret til barselsdagpenge i 9 uger.

I praksis giver det følgende ugetal, som Ankestyrelsen opstiller i [2-24](#):

Forælder	Uger med barselsdagpenge
Mor med barnet boende	10 uger (§ 7) + 14 uger (§ 21) + 13 uger (§ 21 b) = 37 uger
Far/medmor med barnet boende	2 uger (§ 7) + 22 uger (§ 21) + 13 uger (§ 21 b) = 37 uger
Bopælsforælder med eneforældremyndighed	37 uger + 9 uger = 46 uger
Forælder uden barnet boende (far/medmor)	2 ugers fædre-/medmødreorlov + 9 ugers forældreorlov

Det afgørende – og det principielle – er, at vurderingen låses fast på fødselstidspunktet. Ankestyrelsen udtaler i [2-24](#):

Efterfølgende ændringer i forældrenes bopæl ændrer ikke ved antallet af tildelte uger.

De konkrete sager viser, hvor hårdt kriteriet slår igennem:

- **Sag 1 (j.nr. 23-4497):** Barnet født 5. september 2022; mor og barn boede i Tyskland, mens faren efter CPR boede i Danmark. At faren midlertidigt flyttede sin adresse til Tyskland den 1. november 2022 kunne ikke føre til et andet resultat. Han fik 2 ugers fædreorlov og 9 ugers forældreorlov – ikke mere.
- **Sag 3 (j.nr. 23-66648):** Mor og barn boede i Tyrkiet ved fødslen den 9. september 2022 og flyttede til farens adresse i Danmark ca. to måneder efter, registreret fra 15. marts 2023. Ankestyrelsen fastholdt, at orloven fordeles efter bopælsforholdene på fødselstidspunktet, og at senere sammenflytning er uden betydning.

Retsgrundlaget for den registerbaserede vurdering er [barselsbekendtgørelsens § 11, stk. 1](#), hvorefter Udbetaling Danmark tildeler barselsdagpenge efter § 21 b på baggrund af **CPR-registrets oplysninger** om barnets og forældrenes bopælsforhold på fødsels- eller modtagelsestidspunktet. Bor en eller begge forældre i udlandet, kan

Udbetaling Danmark kræve dokumentation for bopælsforholdene – det var netop situationen i sag 1 og 3. Ved eneforældremyndighed lægges CPR's oplysning om forældremyndighed til grund, og her er det efter § 11, stk. 3 forholdene på ansøgningstidspunktet, der er afgørende; der kan tidligst søges 5 uger efter fødslen.

I sag 4 (j.nr. 23-80446) blev det afvist at tildele moren yderligere uger efter reglen om eneforældremyndighed, netop fordi forældrene havde **delt** forældremyndighed – uanset at faren reelt ikke var en del af barnets liv.

Overdragelsesreglerne finder tilsvarende anvendelse, jf. § 21 b, stk. 3. Ankestyrelsen fremhæver, at en far, der **ikke** har barnet boende og er lønmodtager, slet ikke kan overdrage orlov til den anden forælder – hans 9 uger er øremærkede. Er han derimod ledig eller selvstændig, kan alle 9 uger overdrages.

LOV

Barselsloven § 7, stk. 1, 3

Barselsloven § 21b, stk. 1-3

Barselsloven § 21, stk. 1

PRAKSIS

Ankestyrelsen · Fordeling af barselorlov og tildeling af ekstra uger, når forældre ikke bor sammen ved fødslen 01.01.2024

§ 4 Ekstra uger i særlige situationer – 13 uger ved dansk social sikring og 9 uger ved funktionsnedsættelse

Beskæftigelsesministeren er i § 21, stk. 5 bemyndiget til at fastsætte regler om tildeling af ekstra uger med barselsdagpenge i særlige situationer, herunder hvor kun den ene forælder er socialt sikret i Danmark. Bemyndigelsen er udnyttet i barselsbekendtgørelsen.

De ekstra 13 uger – kun for samlevende forældre. Efter barselsbekendtgørelsens § 21, stk. 1 kan Udbetaling Danmark efter ansøgning tildele ekstra 13 uger, når kun den ene forælder er omfattet af dansk lovgivning om social sikring, **og forældrene bor sammen på fødselstidspunktet eller på modtagelsestidspunktet**, og det dokumenteres, at den anden forælder i perioden fra 11. til 46. uge ikke efter et andet lands lovgivning får udbetalt en offentlig forsørgelsesydelse under orlov i mere end 9 uger. Får den anden forælder mere end 9 uger, fragår det overskydende antal uger i retten. Formålet er ifølge 2-24 at kompensere for, at den ikke-danskforsikrede forælder ikke kan overdrage orlov.

Samlivskravet er absolut. I sag 2 (j.nr. 23-69463) boede moren i Danmark med barnet, mens den anden forælder var bosat i Spanien og ikke var omfattet af dansk social sikring. Moren fik som bopælsforælder de 37 uger, men **ikke** de ekstra 13 uger – netop fordi forældrene ikke boede sammen ved fødslen. Hendes anbringender om misvisende information på borger.dk og sprogvanskeligheder ændrede ikke resultatet. I sag 1 og sag 3 fik fædrene tilsvarende afslag: de var ikke bopælsforældre, og reglen om 13 uger forudsætter samliv.

Bestemmelsen finder kun anvendelse, når forældrene bor sammen på fødselstidspunktet. Senere ændringer i bopælsforholdene har ikke betydning for retten til ekstra 13 uger med barselsdagpenge ved fravær.

De ekstra 9 uger – krav om lægelig dokumentation. Efter barselsbekendtgørelsens § 20 kan Udbetaling Danmark efter ansøgning tildele ekstra 9 uger til den ene forælder, hvis den anden forælder **på grund af en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse er ude af stand til at passe barnet alene**. Det er en betingelse, at den anden forælder er lønmodtager og dermed omfattet af øremærkningen, og ansøgeren skal fremlægge lægelig dokumentation – Udbetaling Danmark betaler for lægeerklæringen. Reglen gælder uanset, om forældrene bor sammen.

Beviskravet er reelt. I sag 4 i 2-24 indsendte moren to lægelige udtalelser: den første beskrev, at forældrene aldrig havde været i et fast forhold, at faren kun havde sporadisk kontakt, og at barnet kun var knyttet til moren; den anden, at faren på grund af personlige og psykiske udfordringer ikke havde kunnet skabe en relation, havde været sygemeldt og havde modtaget psykologhjælp og haft samtaler i psykiatrien. Ankestyrelsen fandt det ikke tilstrækkeligt:

Vi vurderer, at der ikke ved udtalelse fra lægen er dokumenteret en egentlig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, som gør barnets anden forælder ude af stand til at passe barnet alene.

Ankestyrelsen fastslog samtidig, at manglende, sporadisk eller utilstrækkeligt samvær **ikke i sig selv** er udtryk for, at forælderen er ude af stand til at passe barnet alene. Den situation håndteres i stedet som en **barselshindring** efter **barselsbekendtgørelsens § 9, stk. 2, nr. 4**, der giver adgang til at afholde den øremærkede orlov indtil barnet fylder 3 år – men som ikke flytter uger fra den ene forælder til den anden. De øvrige barselshindringer i § 9, stk. 2, er udsendelse i statens tjeneste, midlertidig alvorlig sygdom eller hospitalsindlæggelse, indsættelse i kriminalforsorgens institutioner, uafklaret faderskab/medmoderskab eller anbringelse uden for hjemmet, samt forhindring efter fraværsloven, barnets lov eller barselslovens §§ 13, 14 og 26.

Bemærk numrene. Principmeddelelse 2-24 henviser til §§ 11, 16 og 17 i den dagældende bekendtgørelse nr. 427 af 5. april 2022. I den nugældende bekendtgørelse er reglen om bopæl fortsat § 11, mens de ekstra 9 uger nu står i § 20 og de ekstra 13 uger i § 21. Indholdet er videreført, men henvisningerne i meddelelsen skal derfor omsættes.

Endelig gælder efter **barselsbekendtgørelsens § 19** en særlig adgang for Udbetaling Danmark til efter ansøgning at overdrage orlov fra en forælder, der selv er ude af stand til at overdrage – fx på grund af ulykke eller alvorlig sygdom – dog ikke de øremærkede uger. Også her kan der kræves lægelig dokumentation, som Udbetaling Danmark betaler.

LOV

[Barselsloven § 21, stk. 5](#)[Barselsloven § 21b, stk. 1](#)[Barselsloven § 21c](#)

PRAKSIS

Ankestyrelsen · Fordeling af barselorlov og tildeling af ekstra uger, når forældre ikke bor sammen ved fødslen 01.01.2024

§ 5 Udskydelse af forældreorlov efter § 23 – tre kumulative betingelser

Barselsloven § 23, stk. 2 giver adgang til at udskyde retten til barselsdagpenge med den tid, hvor arbejdet er genoptaget eller påbegyndt under fravær efter § 9, og udbetale dagpengene under senere fravær. Det er en betingelse, at forælderen **har en barselsdagpengeret i perioden, hvor arbejdet er genoptaget**. Retten kan efter **§ 23, stk. 3** overdrages til den anden forælder, uanset om overdrageren selv har ret til barselsdagpenge.

Udbetaling under senere fravær er derefter betinget af tre ting:

- at forælderen har haft barselsdagpengeret **og været i beskæftigelse** inden for det første år efter fødslen i et omfang svarende til den periode, der ansøges om, jf. **§ 23, stk. 4**,
- at beskæftigelseskravet i § 27 eller § 28 er opfyldt, **når den udskudte orlov skal holdes**, jf. **§ 23, stk. 5**, og
- at ansøgeren er **i beskæftigelse umiddelbart forud for fraværperioden**, jf. **§ 23, stk. 6**.

Retten bortfalder endeligt, når barnet fylder 9 år, jf. § 23, stk. 7.

89-19 er den ledende meddelelse og bygger på fem sager:

Sag	Status	Problemstilling	Udfald
1	Lønmodtager	Afbrød orlov på nyt barn for at afholde udskudt orlov på ældre børn	Ændret (bevilget)
2	Lønmodtager, overgik til SU	Genoptog kun arbejde i 5 uger og 1 dag i 46-ugersperioden	Stadfæstet (afslag)
3	Delvist ledig	Ville udskyde både 8 arbejdstimer og 29 timer på supplerende dagpenge	Delvist stadfæstet
4	Fuldt ledig	Påbegyndte arbejde på 32 timer/uge	Stadfæstet (afslag)
5	Lønmodtager, fratrådt	Ville gå direkte fra udskudt orlov på barn 1 til udskudt orlov på barn 2	Stadfæstet (afslag)

Mønstret er skarpt: **kun reelt arbejde tæller**. Overgang til SU eller arbejdsledshedsdagpenge er ikke genoptagelse af arbejde, og kun den del af perioden, hvor der faktisk er arbejdet, kan udskydes (sag 2 og 3). En **fuldt ledig** skal påbegynde arbejde på **fuld tid – 37 timer om ugen** – for at opnå udskydelsesret; 32 timer var ikke nok (sag 4).

Den ene undtagelse går den anden vej. I sag 1 fastslog Ankestyrelsen:

En lønmodtager kan ligeledes aftale, at den igangværende forældreorlov afsluttes, og i stedet for genoptagelse af arbejdet afholdes udskudt forældreorlov på et andet barn. Dette sidestilles med genoptagelse af arbejdet.

Kravet om beskæftigelse **umiddelbart forud** fortolkes derimod bogstaveligt. I sag 5 udtalte Ankestyrelsen:

Lønmodtager kan afholde udskudt forældreorlov med første fraværsdag dagen efter sidste arbejdsdag hos en arbejdsgiver. Man kan ikke afholde udskudt forældreorlov, hvis man er meldt ledig og modtager dagpenge fra sin a-kasse.

Afholdelse af udskudt orlov på ét barn er altså **ikke et ansættelsesforhold** i forhold til at påbegynde udskudt orlov på et andet barn. Der må ikke ligge en periode med ledighed eller ferie mellem ansættelsesforholdets ophør og orlovens start.

Den administrative ramme findes i **barselsbekendtgørelsens § 7**: udskudt fravær kan udbetales efter 1-årsdagen, hvis dagpengeretten efter §§ 21, 21 b, 21 c mv. ikke er opbrugt og barnet ikke er fyldt 9 år – dog med forbehold for øremærkningen i § 21, stk. 3. Beregningen sker på grundlag af indtægt og ugentligt timetal **på det tidspunkt, hvor det udskudte fravær afholdes**, og for lønmodtagere kan der udbetales for fravær helt ned til 1 time inden for en uge.

LOV

Barselsloven § 9

Barselsloven § 23, stk. 2-7

Barselsloven § 27

PRAKSIS

Ankestyrelsen · Betingelser for barselsdagpenge under udskudt forældreorlov: Krav om genoptagelse af arbejde og beskæftigelsesstatus 01.01.2019

§ 6 Forlængelse, delvis genoptagelse og efterregulering

Ved siden af udskydelsen står forlængelsen. Efter [§ 23, stk. 1](#) kan retten til barselsdagpenge ved **delvis** genoptagelse af arbejdet forlænges med den tid, arbejdet har været genoptaget, og udbetales under senere fravær. Ifølge de oprindelige forarbejder til bestemmelsen er retten til forlængelse forbeholdt situationer, hvor arbejdet genoptages delvist, og forudsætter, at man ved orlovens start var i beskæftigelse.

[88-19](#) sammenskriver seks tidligere principafgørelser og trækker skillelinjen mellem beskæftigede og ledige skarpt op:

- **Lønmodtager syg på aftaletidspunktet (sag 1):** Ret til aftalebaseret udskydelse. En lønmodtager, der er midlertidigt fraværende på grund af sygdom, anses fortsat for at være i beskæftigelse. Ankestyrelsen lagde vægt på, at der ikke var hjemmel til at begrænse retten til at aftale udskydelse med arbejdsgiveren, blot fordi lønmodtageren var sygemeldt.
- **Ledig syg under orlov (sag 3):** Afslag. Der er ikke hjemmel til at suspendere eller udskyde dagpengeperioden under sygdom for ledige.
- **Kombination af retsbaseret forlængelse og udskydelse (sag 2):** Afslag – den forlængede orlov skal være afholdt inden for den fastsatte periode, og reglerne kan ikke kombineres.
- **Selvstændig (sag 4):** Afslag på udskydelse inden for de første 14 uger, da udskydelsesreglerne kun angår forældreorloven.
- **Efterregulering (sag 5 og 6):** Valget af retsbaseret forlængelse med nedsatte dagpenge er **ikke bindende**. Med henvisning til en højesteretsdom fastslog Ankestyrelsen, at forælderen kan give afkald på forlængelsen og få efterreguleret dagpengene, så det samlede beløb svarer til fulde barselsdagpenge for perioden.

Ældre praksis udfylder billedet. I [D-8-04](#) kunne en lønmodtager forlænge orloven på grundlag af delvis genoptagelse af lønmodtagerarbejdet, men **ikke** på grundlag af et nyt selvstændigt bijob, da hun ikke opfyldte beskæftigelseskravet som selvstændig forud for orloven; nedsættelsen af dagpengene skulle ske efter lønmodtagerreglerne, fordi dagpengene fra orlovens start var beregnet på lønmodtagergrundlag. I [D-3-07](#) fik en fuldtidsforsikret ledig ret til supplerende barselsdagpenge for 8 timer om ugen, da hun aftalte 29 timers arbejde med en **ny** arbejdsgiver under orloven – det afgørende var eksistensen af en aftale om delvis genoptagelse, ikke at aftalen var indgået med en arbejdsgiver, man havde ved orlovens start.

At orlovsretten er knyttet til **begivenheden** og ikke til antallet af børn, fremgår af [96-15](#), hvor et forældrepar, der samtidig adopterede et søskendepar på 2 og 4 år, ikke fik ekstra barselsdagpenge:

Vi lægger vægt på, at I har adopteret et søskendepar, to piger på henholdsvis 2 og 4 år. I har hjemtaget børnene på samme tidspunkt. Det vil sige, at modtagelsestidspunktet er det samme for begge jeres børn.

Endelig markerer [A-38-06](#) ydelsessystemets ydre grænse: en kvinde, der havde aftalt forlænget orlov uden dagpengeret, kunne ikke få kontanthjælp, fordi hun derved havde fraskrevet sig muligheden for at stå til rådighed. Modsat blev det i [85-09](#) fastslået, at perioder med ret til fravær på grund af barsel undtager fra både 500-kroners-nedsættelsen og loftet over den samlede hjælp.

LOV	Barselsloven § 21, stk. 1	Barselsloven § 23, stk. 1	
PRAKSIS	Ankestyrelsen · Aftalebaseret udskydelse af barselorlov ved sygdom, retsbaseret forlængelse og efterregulering af barselsdagpenge		01.01.2019
	Ankestyrelsen · Adoptivforældre har ikke ret til ekstra barselsdagpenge ved samtidig adoption af flere børn		01.01.2015

Ankestyrelsen · Nedsættelse af kontanthjælp og loft over hjælpen ved barsel i ægteskab med SU-modtager	01.01.2009
Ankestyrelsen · Ret til supplerende barselsdagpenge for en ledig lønmodtager, der delvist genoptager arbejdet hos ny arbejdsgiver under orlov	01.01.2007
Ankestyrelsen · Ingen ret til kontanthjælp under forlænget barselorlov efter 46 uger, da borgeren ikke stod til rådighed for arbejde	01.01.2006
Ankestyrelsen · Barselsdagpenge: Forlængelse af periode ved delvis genoptagelse og påbegyndelse af selvstændigt bijob	01.01.2004

§ 7 Beskæftigelseskravet – skæringstidspunkt, opgørelse og undtagelser

Retten til barselsdagpenge forudsætter, at beskæftigelseskravet er opfyldt. For lønmodtagere følger det i dag af [barselsloven § 27, stk. 1, nr. 1](#), at man dagen før fraværet eller på første fraværsdag skal være i beskæftigelse og have været beskæftiget i mindst **160 timer inden for de seneste 4 afsluttede kalendermåneder** og i mindst **3 af disse måneder i mindst 40 timer pr. måned**. Alternativt opfyldes kravet efter [§ 27, stk. 1, nr. 2-5](#) ved at være berettiget til arbejdsløshedsdagpenge, ved inden for den seneste måned at have afsluttet en erhvervsmæssig uddannelse af mindst 18 måneders varighed, ved at være elev i lønnet praktik eller ved at være ansat i fleksjob.

Opgørelsen sker efter [§ 27, stk. 2](#) på baggrund af indberetninger til indkomstregisteret, og der medregnes bl.a. arbejde som lønmodtager, forudgående arbejde som selvstændig der opfyldte [§ 28](#), perioder med syge- eller barselsdagpenge, arbejdsløshedsdagpenge, ferie med løn og godtgørelse fra Lønmodtagernes Garantifond. Efter [§ 27, stk. 3](#) ses der bort fra perioder på op til 2 år med tabt arbejdsfortjeneste efter barnets lov, vederlag ved pasning af døende og dagpenge til forældre med alvorligt syge børn – samt fra perioder, hvor den anden forælder har fået udbetalt barselsdagpengene.

Skæringstidspunktet er hårdt. Efter [§ 29, stk. 1](#) skal beskæftigelseskravet være opfyldt ved påbegyndelsen af den enkelte fraværsperiode. Det er slået fast gennem årtiers praksis:

- I [D-2-95](#) blev 13-ugers kravet efter den dagældende lov først opfyldt mandag den 30. maj 1994 – dagen efter fødslen søndag den 29. maj. At fødslen faldt på en arbejdsfri søndag var uden betydning: »*Beskæftigelseskravet skal være opfyldt senest på fødselstidspunktet for at berettigede moderen til barseldagpenge.*« Heller ikke tidspunktet for ansættelsessamtalen kunne tælle – det er det faktiske ansættelsesforhold, der er afgørende.
- I [138-11](#) var en kvinde stadig under lægeuddannelse ved fødslen den 15. december 2008. At hun afsluttede uddannelsen i januar 2009 og blev ansat som læge 1. februar 2009 kunne ikke virke tilbage, og hun havde ikke meldt sig ind i en a-kasse, så undtagelsen i [§ 29, stk. 2](#) fandt ikke anvendelse.

Undtagelsen i § 29, stk. 2 er derimod reel: der kan udbetales barselsdagpenge fra det tidspunkt, hvor en person **efter** fraværets begyndelse opfylder kravet i [§ 27, stk. 1, nr. 2](#), om at være dagpengeberettiget medlem af en a-kasse. Det er kernen i [17-16](#), hvor Ankestyrelsen stillede tre betingelser for studerende på orlov: borgeren skal melde sig ledig i a-kassen og tilmelde sig jobcenteret, fraværet skal anmeldes af a-kassen via Nemrefusion, og **orloven skal være reel** – dokumenteret ved, at borgeren holder orlov fra studiet og ikke modtager SU. I sag 2 modtog borgeren fortsat SU, og Ankestyrelsen stadfæstede afslaget: »*Vi vurderer, at din orlov fra dit studie ikke har været reel.*«

Andre afgrænsninger af kravet:

-

Graviditetsbetinget sygefravær tæller med. I [D-3-06](#) skulle den periode, hvor en kvinde efter lægelig bedømmelse var afskåret fra at arbejde på grund af bækkenløsning, medregnes ved opgørelsen af beskæftigelseskravet. Princippet er i dag videreført i [§ 29, stk. 3](#).

- **Arbejdspligt under afsoning er ikke lønindtægt.** I [D-14-97](#) kunne 37 timers ugentligt rengøringsarbejde i fængsel ikke danne grundlag for dagpenge, fordi indtægten hverken var A-skattepligtig eller indtjent i et lønmodtagerforhold i arbejdsretlig forstand.
- **Grønland og Færøerne.** I [106-09](#) skulle det danske beskæftigelseskrav ikke opfyldes særskilt af en kvinde, der allerede modtog barselsdagpenge i Grønland og flyttede til Danmark. I [144-10](#) skulle en kvinde, der kom fra Island og blev a-kasemedlem ved ankomsten, have beregnet barselsdagpengene svarende til, hvad hun kunne have fået i arbejdsløshedsdagpenge.

Beregningen af selve ydelsen følger et konsekvent princip om **faktisk timetal**: dagpengene beregnes på grundlag af den aktuelle timeløn ganget med det timetal, den pågældende skulle have arbejdet – jf. [D-17-04](#), hvor 35 overenskomstbestemte timer skulle lægges til grund uanset 37-timers-normen, og [D-13-03](#), hvor en sygeplejerskes faste aftenvagte på 24 timer skulle beregnes direkte uden omregningsfaktorer for holddrift. Hvor arbejdstiden ikke er fastsat på forhånd, sammenlignes 4-ugers- og 13-ugers-perioden, jf. [D-1-03](#), hvor en forskel på mere end 5 timer ugentligt betød, at 4-ugers-perioden ikke var sædvanlig.

LOV	Barselsloven § 23, stk. 5	Barselsloven § 27, stk. 1-3	Barselsloven § 29, stk. 1-3
PRAKSIS	Ankestyrelsen · Barselsdagpenge til studerende på orlov: Krav om reel orlov, rådighed for arbejdsmarkedet og konsekvens af manglende vejledning		
	01.01.2016		
	Ankestyrelsen · Ingen ret til barselsdagpenge: Beskæftigelseskravet skal være opfyldt ved fraværperiodens start		
	01.01.2011		
	Ankestyrelsen · Barselsdagpenge: Beregning ved overgang fra udenlandsk orlov, baseret på ret til arbejdsløshedsdagpenge		
	01.01.2010		
	Ankestyrelsen · Ret til barselsdagpenge ved flytning fra Grønland til Danmark midt i barselsperioden – beskæftigelseskrav		
	01.01.2009		
	Ankestyrelsen · Barselsdagpenge: Medregning af sygeperiode (bækkenløsning) i beskæftigelseskravet før 4-ugers-perioden		
	01.01.2006		
	Ankestyrelsen · Beregning af barselsdagpenge: Dagpenge skal baseres på det faktiske overenskomstbestemte timetal (35 timer), selvom normal arbejdstid er 37 timer		
	01.01.2004		
	Ankestyrelsen · Dagpenge til sygeplejerske i aftenvagte skulle beregnes på grundlag af faktisk arbejdstid på 24 timer		
	01.01.2003		
	Ankestyrelsen · Barselsdagpenge: Beregning ved ikke fastsat ugentlig arbejdstid – hvornår skal 13-ugers perioden anvendes?		
	01.01.2003		
	Ankestyrelsen · Beskæftigelseskravet til barselsdagpenge: Indtægt fra arbejdspligt under afsoning i fængsel er ikke lønindtægt		
	01.01.1997		
	Ankestyrelsen · Barselsdagpenge: Beskæftigelseskrav skal være opfyldt senest på fødselstidspunktet, uanset arbejdsfrie dage		
	01.01.1995		

§ 8 Hvad Ankestyrelsen lægger vægt på – dokumentations- og beviskrav

Ser man på tværs af meddelelserne, tegner der sig et klart mønster i, hvilke fakta der afgør udfaldet.

1. Registeroplysninger vejer tungest. Ankestyrelsen lægger CPR-registrets oplysninger om bopæl og forældremyndighed til grund, og indkomstregisterets indberetninger er grundlaget for beskæftigelseskravet, jf. [§ 27, stk. 2](#). Borgerens egen forklaring om, hvordan familielivet reelt så ud, får sjældent selvstændig vægt – i

2-24 sag 4 kunne morens anbringende om, at barnet burde have samme mængde barsel som andre børn, og at faren ikke var en del af barnets liv, ikke ændre resultatet.

2. Objektive datoer frem for hensigter. Fødselstidspunktet (§ 21 b), første fraværsdag (§ 27), tidspunktet for afholdelse af udskudt orlov (§ 23, stk. 5 og 6) og ansøgningstidspunktet (barselsbekendtgørelsens § 11, stk. 3) er de fire skæringsdatoer, der reelt afgør sagerne. Ankestyrelsen fremhæver konsekvent, hvornår noget skete, ikke hvorfor.

3. Bevisbyrden ligger hos ansøgeren. Det er den forælder, der søger, som skal dokumentere:

- bopælsforholdene, når en eller begge forældre bor i udlandet, jf. [barselsbekendtgørelsens § 11, stk. 1](#),
- at den anden forælder ikke får en offentlig forsørgelsesydelse i mere end 9 uger efter et andet lands lovgivning, jf. [§ 21, stk. 1](#),
- at den anden forælder på grund af funktionsnedsættelse er ude af stand til at passe barnet alene – ved **lægelig dokumentation**, jf. [§ 20, stk. 2](#),
- at en barselshindring foreligger, jf. [§ 9, stk. 3](#).

4. Kvaliteten af den lægelige dokumentation er afgørende. En lægeerklæring, der beskriver **relationelle** forhold – manglende tilknytning, sporadisk kontakt, manglende vilje til at holde orlov – er ikke tilstrækkelig. Erklæringen skal dokumentere en **egentlig funktionsnedsættelse**, der gør forælderen ude af stand til at passe barnet alene. Det er den præcise skillelinje i sag 4 i **2-24**.

5. Tro-og-love-erklæringer og oplysningspligt. Efter [barselsbekendtgørelsens § 17, stk. 3](#) skal en forælder, der søger om overdragelse, på tro og love oplyse sin beskæftigelsesmæssige status på ansøgningstidspunktet. I **7-23** knytter Ankestyrelsen dette sammen med medvirkenspligten i [retssikkerhedsloven § 11, stk. 1](#). Sagen viser samtidig, at Udbetaling Danmark aktivt krydstjekker mod arbejdsgiverens refusionsanmodning.

6. Omfanget af genoptaget arbejde måles i timer. I **89-19** er det de faktiske 8 timer, 32 timer og 5 uger og 1 dag, der afgør sagerne – ikke parternes forventninger. Fritagelse fra øremærkningen forudsætter tilsvarende dokumenterbare ejer- og stemmeandele, jf. [barselsbekendtgørelsens § 8, stk. 2 og 3](#): 100 pct. ejerskab af eget selskab uden anden lønindtægt, eller mere end 50 pct. af selskabskapitalen, stemmemajoritet, bestemmende indflydelse og ingen anden lønindkomst.

7. Tilbagebetaling kræver ond tro. Ankestyrelsen kræver, at ydelsen er modtaget **mod bedre vidende**, før den kan kræves tilbage. I **D-1-01** var et ubesvaret felt om andre indtægter i ansøgningsskemaet ikke tilstrækkeligt bevis for tilsidesat oplysningspligt – særligt fordi kommunen selv kunne have opdaget fejlen.

LOV	Barselsloven § 21b, stk. 1	Barselsloven § 27, stk. 2	Retssikkerhedsloven § 11, stk. 1
PRAKSIS	Ankestyrelsen · Fordeling af barselorlov og tildeling af ekstra uger, når forældre ikke bor sammen ved fødslen		
	Ankestyrelsen · Lighedeling af orlov og overdragelse: Betydningen af øremærket orlov for lønmodtagere ved barselsdagpenge		
	Ankestyrelsen · Betingelser for barselsdagpenge under udskudt forældreorlov: Krav om genoptagelse af arbejde og beskæftigelsesstatus		
	Ankestyrelsen · Tilbagebetaling af barselsdagpenge: Modtaget "mod bedre vidende" ved ufuldstændig ansøgning		

§ 9 Fejlagtig vejledning fra Udbetaling Danmark – kritik uden ydelsesretlig virkning

Et af de mest markante og gennemgående træk ved praksis er, at Ankestyrelsen **kritiserer** Udbetaling Danmarks vejledning og sagsbehandling, uden at det ændrer resultatet.

I 89-19 var borgerne i sagerne 2, 3 og 5 blevet vejledt forkert af Udbetaling Danmark. Ankestyrelsen bemærkede, at den fejlagtige vejledning ikke gav ret til barselsdagpenge, fordi en korrekt vejledning heller ikke ville have ændret deres rettigheder. Spørgsmål om erstatning for tab måtte i stedet henvises til domstolene.

I 2-24 er billedet det samme, men kritikken er skarpere:

- **Sag 1:** Ankestyrelsen kritiserede, at Udbetaling Danmark havde vejledt faren forkert om omfanget af orlov med barselsdagpenge **forud for fødslen**, og at genvurderingsfristen ikke var overholdt – men det ændrede ikke afgørelsens resultat. Den lange sagsbehandlingstid blev beklaget.
- **Sag 3:** Ankestyrelsen kritiserede, at Udbetaling Danmark hverken havde begrundet, hvorfor der ikke kunne tilkendes ekstra uger, eller havde henvist til korrekt lovgrundlag – igen uden at det førte til et andet resultat.
- **Sag 2:** Morens anbringende om misinformation på borger.dk og sprogvanskeligheder ændrede ikke afgørelsen.

Den modsatte situation – hvor fejlvejledningen **er** kausal – findes i 17-16, sag 1. Her havde Udbetaling Danmark undladt at vejlede en studerende om, at hun skulle melde sig ledig i a-kassen og stille sig til rådighed, da hun telefonisk kontaktede dem. Ankestyrelsen ændrede afgørelsen:

Kvinden skulle derfor stilles som om, kvinden havde meldt sig ledig i a-kassen og havde haft stillet sig til rådighed.

I sag 2 i samme meddelelse var der også fejlvejledning, men den var uden betydning, fordi hovedbetingelsen – reel orlov uden SU – under alle omstændigheder ikke var opfyldt.

Testen er dermed kausalitet: Ankestyrelsen retter kun op på fejlvejledning, når korrekt vejledning ville have gjort borgeren berettiget. Er ydelsesbetingelserne objektivt uopfyldelige, forbliver fejlen en kritik – og et eventuelt økonomisk tab må forfølges som et erstatningskrav ved domstolene, ikke i klagesystemet.

Bemærk, at forkert vejledning **udtrykkeligt** er tillagt retsvirkning på ét afgrænset punkt: efter barselsbekendtgørelsens § 22, stk. 3 kan Udbetaling Danmark udbetale refusion trods fristoverskridelse, når overskridelsen skyldes »forkert vejledning fra offentlige myndigheder eller andre, der må antages at have særligt kendskab til forholdene«. Uden for de udtrykkelige dispensationshjemler findes ingen tilsvarende adgang.

LOV	Barselsloven § 30, stk. 7	
PRAKSIS	Ankestyrelsen · Fordeling af barselsorlov og tildeling af ekstra uger, når forældre ikke bor sammen ved fødslen	01.01.2024
	Ankestyrelsen · Betingelser for barselsdagpenge under udskudt forældreorlov: Krav om genoptagelse af arbejde og beskæftigelsesstatus	01.01.2019
	Ankestyrelsen · Barselsdagpenge til studerende på orlov: Krav om reel orlov, rådighed for arbejdsmarkedet og konsekvens af manglende vejledning	01.01.2016

§ 10 Anmodningsfrister, genvurdering og sagsgangen ved Ankestyrelsen

Anmodningsfristerne er strenge. Efter [barselsloven § 30, stk. 2](#) skal anmodning om barselsdagpenge for andre end ledige a-kassemedlemmer indgives til Udbetaling Danmark senest **8 uger efter fødslen eller barnets modtagelse**, og påbegyndes en fraværperiode senere, senest 8 uger efter 1. fraværdsdag i denne periode. Har arbejdsgiveren udbetalt løn, løber fristen efter [§ 30, stk. 3](#) fra lønudbetalingens ophør. Ledige a-kassemedlemmer skal anmelde fraværet til a-kassen inden 8 uger, a-kassen anmelder via Nemrefusion inden 1 uge, og medlemmet skal anmode Udbetaling Danmark inden 8 uger efter underretningsbrevet, jf. [§ 30, stk. 4-6](#). Overskrides fristen, bortfalder retten til barselsdagpenge for perioden **før** anmodningen, jf. [§ 30, stk. 7](#).

Dispensationsadgangen er snæver og hjemmelsbunden. [D-13-05](#) illustrerer det: en arbejdsgiver overskred 8-ugersfristen for refusion på grund af fejl i et nyt edb-system, og Ankestyrelsen fastslog, at der ikke fandtes hjemmel til dispensation – »Ankestyrelsen fandt ikke, at dispensationsbestemmelsen i bekendtgørelsens § 18, stk. 4, kunne anvendes vedrørende refusion af dagpenge under barsel.« Fristen er ufravigelig uanset årsagen. Hvor bekendtgørelsen derimod **udtrykkeligt** giver adgang – fx [barselsbekendtgørelsens § 39, stk. 6](#) om hospitalsophold eller andre særligt undskyldende forhold – kan der dispenseres. Fristen for udskudt orlov er absolut: retten bortfalder, når barnet fylder 9 år, jf. [§ 23, stk. 7](#).

Ansøgningstidspunkter. Barselsbekendtgørelsen fastlægger, hvornår der tidligst kan søges: om barselsdagpenge ved eneforældremyndighed tidligst 5 uger efter fødslen, jf. [§ 11, stk. 5](#); om overdragelse mellem forældre først når barnet er født og begge er registreret som retlige forældre i CPR, jf. [§ 17, stk. 2](#). Ansøgning sker som hovedregel via Udbetaling Danmarks digitale selvbetjeningsløsning; borgere, der er undtaget fra digital selvbetjening, bruger blanket.

Klagebehandlingen følger retssikkerhedslovens almindelige regler. To principmeddelelser rammer rammerne ind:

- I [59-16](#) – hvor sag 1 netop angik beregningen af et restkrav vedrørende tilbagebetaling af barselsdagpenge – fastslog Ankestyrelsen, at Udbetaling Danmark har pligt til at genvurdere en rettidig klage, og at sagen **skal** oversendes til Ankestyrelsen, når det materielle resultat fastholdes: »Selv om Udbetaling Danmark ændrer eller uddyber begrundelsen for afgørelsen i genvurderingen, skal Udbetaling Danmark sende sagen til Ankestyrelsen, når resultatet af afgørelsen er det samme.« Det er i strid med reglerne at kræve, at borgeren igen bekræfter sin klage, før sagen sendes videre. Der er ingen formkrav til klagen – enhver tilkendegivelse af uenighed er en klage.
- I [34-23](#) fastslog Ankestyrelsen, at genvurderingsordningen er afgrænset til den indgivne klage: »Retssikkerhedslovens genvurderingsordning giver ikke mulighed for, at førsteinstansen kan udvide den oprindelige afgørelse til at omfatte nye forhold i genvurderingen.« Nye, selvstændige forhold kræver en ny, særskilt afgørelse med partshøring og klagevejledning.

Aktualitetsforbehold. En ændringslov af 25. februar 2026 udvider karantæneperioderne i barselslovens §§ 49 b og 49 c fra 3 til 5 år og udvider kredsen af strafbestemmelser, der udløser karantæne fra barselsdagpenge. Ændringerne trådte i kraft 1. marts 2026, men er endnu ikke konsolideret ind i lovbekendtgørelsen. De berører ikke fordelings- og udskyldelsesreglerne, men bør iagttages ved rådgivning om selve dagpengeretten.

LOV

[Barselsloven § 23, stk. 7](#)[Barselsloven § 30, stk. 2-7](#)[Retssikkerhedsloven § 66, stk. 1, 2](#)

PRAKSIS

Ankestyrelsen · Genvurdering af boligstøtte: Udbetaling Danmark kan ikke udvide afgørelse til at omfatte nye, skadelige forhold under genvurderingen

01.01.2023

Ankestyrelsen · Retssikkerhedslovens klageregler: Udbetaling Danmarks pligt til genvurdering og oversendelse af klager til Ankestyrelsen

01.01.2016

§ 11 Sammenhæng med domstolspraksis og EU-retten

Domstolsprøvelse af Ankestyrelsen. Ankestyrelsens afgørelser kan indbringes for domstolene, og på ydelsesområdet generelt er domstolene aktive prøvelsesinstanser. To nyere landsretsdomme viser mønstret. I [BS-606/2023-OLR](#) hjemviste Østre Landsret en sygedagpengesag til Ankestyrelsen, fordi kommunen alene havde lagt vægt på, at borgeren havde ansøgt om seniorpension, uden at foretage en egentlig vurdering af forlængelseskriterierne – afgørelsen led af en hjemmelsmangel og var ugyldig. I [BS-15537/2023-VLR](#) stadfæstede Vestre Landsret derimod Ankestyrelsens tilbagebetalingsafgørelse over for indsigelser om praksisændring, lighedsgrundsætningen og begrundelsesmangler. Domstolene korrigerer altså, hvor der er hjemmels- eller sagsoplysningsmangler, men efterprøver ikke Ankestyrelsens lovfortolkning, hvor loven er klar.

I det gennemsøgte materiale foreligger der **ikke** dansk domstolspraksis, der direkte prøver barselslovens § 21 b eller § 23, stk. 2-6. Det er forventeligt: de fleste tvister afgøres endeligt ved principmeddelelser, og de erstatningskrav, Ankestyrelsen henviser til domstolene i [89-19](#), rejses sjældent. Ét sted er domstolspraksis dog udtrykkeligt indarbejdet: i [88-19](#) bygger sag 5 og 6 om efterregulering direkte på en højesteretsdom, hvorefter en kvinde, der havde valgt retsbaseret forlængelse med nedsatte dagpenge, var berettiget til at få efterreguleret barselsdagpengene til den fulde sats for perioden. Praksisændringen kom altså fra domstolene og blev derefter kodificeret i Ankestyrelsens meddelelse.

EU-retten er den anden ydre ramme. Øremærkningen af 9 uger i § 21, stk. 3, gennemfører orlovsdirektivets krav om mindst 2 måneders øremærket forældreorlov med ret til en ydelse – det fremgår udtrykkeligt af forarbejderne til § 21 a og af [7-23](#). Alvoren af gennemførelsespligten illustreres af [C-70/24](#), hvor Spanien blev dømt for ikke at have gennemført direktivet om balance mellem arbejdsliv og privatliv rettidigt.

Mest interessant for dansk praksis er [C-129/20](#). EU-Domstolen fastslog her, at et nationalt krav om **beskæftigelse på selve fødselstidspunktet** som betingelse for forældreorlov er i strid med den reviderede rammeaftale om forældreorlov, mens et anciennitetskrav på 12 måneders uafbrudt beskæftigelse umiddelbart forud for orloven er tilladt:

§ 1, stk. 1 og 2, § 2, stk. 1, og § 3, stk. 1, litra b), i rammeaftalen til direktiv 2010/18 skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for en national lovgivning, der betinger tildelingen af forældreorlov af, at forælderen har været beskæftiget uden afbrydelse i en periode på mindst 12 måneder umiddelbart forud for påbegyndelsen af forældreorloven. Disse bestemmelser er derimod til hinder for en national lovgivning, der betinger tildelingen af en ret til forældreorlov af, at forælderen har egenskab af arbejdstager på tidspunktet for fødslen eller adoptionen.

Dommen understøtter dansk rets konstruktion, hvor beskæftigelseskravet knyttes til **fraværets påbegyndelse** (§ 27, jf. § 29, stk. 1) og til beskæftigelse **umiddelbart forud** for udskudt orlov (§ 23, stk. 6) – ikke til fødselsøjeblikket. Den rejser til gengæld spørgsmålet, om Ankestyrelsens krav i [89-19](#) om, at en **fuldt ledig** skal påbegynde arbejde på 37 timer om ugen for at opnå udskyldelsesret, i praksis kan virke som et krav om arbejdstagerstatus, der er strengere end direktivets anciennitetsloft. Spørgsmålet er ikke prøvet i den fundne praksis.

Afgrænsning til nabodiscipliner. Barselsdagpengesagerne må holdes adskilt fra ansættelses- og ligebehandlingssporet. I [BS-10666/2018-VIB](#) frifandt Retten i Viborg en virksomhed, der kort før en medarbejders barsel ændrede overenskomsten, så barselsvilkår fulgte dagpengene – medarbejderen kunne

ved at fortsætte ansættelsen ikke anses for usagligt afskediget efter ligebehandlingsloven. Og i [23-24804](#) fik en mandlig lærer, der blev afskediget i prøvetiden kort efter at have varslet forældreorlov, ikke medhold i Ligebehandlingsnævnet. Disse spørgsmål behandles under [graviditet-barsel-afskedigelse](#) og [ligebehandling-koen](#). Ydelser under sygdom hører under [sygedagpenge](#), og tabt arbejdsfortjeneste til forældre med handicappede børn under [handicapkompensation-boernefamilier-tabt-arbejdsfortjeneste](#).

Endelig er bopælsforælderkriteriet ikke unikt for barselloven. I [18-24](#) fastslog Ankestyrelsen tilsvarende, at børne- og ungeydelsen i EU/EØS-sager omfattet af forordning 883/2004 skal udbetales til **bopælsforælderen**, og at lighedingsreglerne ikke finder anvendelse – samme grundtanke om, at ydelsen følger barnets faktiske bopæl.

LOV	Barselloven § 21, stk. 3	Barselloven § 23, stk. 6	Barselloven § 29, stk. 1
PRAKSIS			
	EU-Domstolen · Spanien dømt for manglende implementering af direktiv om balance mellem arbejdsliv og privatliv (Sag C-70/24)		01.08.2025
	EU-Domstolen · Krav om beskæftigelse på fødselstidspunktet som betingelse for forældreorlov		25.02.2021
	Landsretten · Hjemvisning af sag om sygedagpenge til Ankestyrelsen grundet kommunal hjemmelsmangel ved afgørelse om forlængelse		13.01.2025
	Landsretten · Vestre Landsrets stadfæstelse af krav om tilbagebetaling af erhvervsevnetabserstatning efter overgang til fleksjob		16.12.2024
	Byretten · Virksomhed frifundet i sag om ændrede barselsvilkår efter medarbejders fortsatte ansættelse		15.10.2021
	Ankestyrelsen · Børne- og ungeydelse: Udbetaling ved EU/EØS-sager. Lighedeling udelukket, og ydelsen skal udbetales til bopælsforælderen.		01.01.2024
	Ankestyrelsen · Lighedeling af orlov og overdragelse: Betydningen af øremærket orlov for lønmodtagere ved barselsdagpenge		01.01.2023
	Ankestyrelsen · Aftalebaseret udskydelse af barselsorlov ved sygdom, retsbaseret forlængelse og efterregulering af barselsdagpenge		01.01.2019
	Ankestyrelsen · Betingelser for barselsdagpenge under udskudt forældreorlov: Krav om genoptagelse af arbejde og beskæftigelsesstatus		01.01.2019
	Ligebehandlingsnævnet · Ligebehandlingsnævnets afgørelse om køn - afskedigelse før orlov - kommuner - ej medhold		12.07.2025

§ 12 Sammenfatning – de bærende linjer i Ankestyrelsens praksis

Barselsdagpengesagerne er kendetegnet ved, at retten er bygget op om nogle få, hårde skæringstidspunkter, som Ankestyrelsen håndhæver konsekvent og uden rimelighedsdispensation.

Bopælen ved fødslen er låst. Fordelingen efter [§ 21 b](#) afgøres af CPR-registrets oplysninger på fødsels- eller modtagelsestidspunktet, og efterfølgende flytninger ændrer intet. Bopælsforælderen når 37 uger – 46 uger ved eneforældremyndighed – mens den anden forælder får 9 ugers forældreorlov plus en fars/medmors 2 uger. Det er den bærende konklusion i [2-24](#), hvor alle fire principielle sager blev stadfæstet.

De ekstra uger er undtagelser med egne betingelser. De 13 uger ved ensidig dansk sikring forudsætter samliv ved fødslen; de 9 uger ved funktionsnedsættelse forudsætter, at den anden forælder er lønmodtager, og at der fremlægges lægelig dokumentation for en egentlig funktionsnedsættelse. Manglende samvær er en barselshindring, der forlænger afholdelsesfristen til 3 år – ikke en grund til at flytte uger mellem forældrene.

Udskydelse kræver reelt arbejde og ubrudt beskæftigelse. [89-19](#) sammenfatter tre kumulative krav: genoptaget eller påbegyndt arbejde inden for det første år, opfyldt beskæftigelseskrav på afholdelsestidspunktet,

og beskæftigelse umiddelbart forud for fraværet. SU og arbejdsløshedsdagpenge tæller ikke, fuldt ledige skal påbegynde 37 timers arbejde, og orlov på ét barn er ikke et ansættelsesforhold i forhold til et andet.

Øremærkningen er ufravigelig. De 9 uger for beskæftigede lønmodtagere kan hverken overdrages eller flyttes ud over barnets 1-års fødselsdag uden en dokumenteret barselshindring – heller ikke efter familiens ønske eller ved praktiske vanskeligheder, jf. 7-23. Fritagelse kræver kvalificeret ejerskab i eget selskab og ingen anden lønindkomst.

Beskæftigelseskravet måles ved fraværets start. Fra D-2-95 over 138-11 til 17-16 er linjen den samme: senere ændringer virker ikke tilbage, bortset fra den udtrykkelige undtagelse i § 29, stk. 2, om a-kasemedlemskab efter fraværets begyndelse. Bemærk, at lønmodtagerkravet i dag er 160 timer inden for 4 afsluttede kalendermåneder med mindst 40 timer i 3 af dem – ikke de 13 uger/120 timer, som de ældre principafgørelser bygger på.

Fejlvejledning giver kritik, ikke ydelse. Ankestyrelsen kritiserer rutinemæssigt manglende begrundelse, forkerte lovhenvísninger, overskredne genvurderingsfrister og lang sagsbehandlingstid – men ændrer kun afgørelsen, når korrekt vejledning faktisk ville have gjort borgeren berettiget. Erstatningskrav må rejses ved domstolene.

For den, der rådgiver, er den praktiske konsekvens klar: **dokumentationen skal ligge klar før fødslen og før hver ny fraværsperiode.** Bopælsregistreringen ved fødslen, beskæftigelsesstatus ved ansøgning og ved orlovens start, den lægelige dokumentation for funktionsnedsættelse og overholdelsen af 8-ugersfristen i § 30, stk. 2 er de fire punkter, hvor sagerne reelt afgøres – og hvor der efterfølgende er meget lidt at reparere.

LOV	Barselsloven § 21b, stk. 1	Barselsloven § 21, stk. 3	Barselsloven § 23, stk. 2-6
	Barselsloven § 27, stk. 1	Barselsloven § 30, stk. 2	
PRAKSIS	Ankestyrelsen · Fordeling af barselorlov og tildeling af ekstra uger, når forældre ikke bor sammen ved fødslen		
	Ankestyrelsen · Lighedeling af orlov og overdragelse: Betydningen af øremærket orlov for lønmodtagere ved barselsdagpenge		
	Ankestyrelsen · Betingelser for barselsdagpenge under udskudt forældreorlov: Krav om genoptagelse af arbejde og beskæftigelsesstatus		
	Ankestyrelsen · Barselsdagpenge til studerende på orlov: Krav om reel orlov, rådighed for arbejdsmarkedet og konsekvens af manglende vejledning		
	Ankestyrelsen · Ingen ret til barselsdagpenge: Beskæftigelseskravet skal være opfyldt ved fraværsperiodens start		
	Ankestyrelsen · Barselsdagpenge: Beskæftigelseskrav skal være opfyldt senest på fødselstidspunktet, uanset arbejdsfrie dage		

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

Barselsloven § 9		Barselsloven § 21	stk. 1
Barselsloven § 21b	stk. 1	Barselsloven § 23	stk. 2
Barselsloven § 27	stk. 1	Barselsloven § 30	stk. 2

MATERIALE

Citerede afgørelser

32 afgørelser

EU-DOMSTOLEN · EUROPÆISK DOMSTOL

2

01.08.2025 Spanien dømt for manglende implementering af direktiv om balance mellem arbejdsliv og privatliv (Sag C-70/24) C-70/24

25.02.2021 Krav om beskæftigelse på fødselstidspunktet som betingelse for forældreorlov C-129/20

LANDSRETTEEN · ANKEINSTANS

2

13.01.2025 Hjemvisning af sag om sygedagpenge til Ankestyrelsen grundet kommunal hjemmelsmangel ved afgørelse om forlængelse 10232-12013

16.12.2024 Vestre Landsrets stadfæstelse af krav om tilbagebetaling af erhvervsevnetabserstatning efter overgang til fleksjob 9628-11230

BYRETTEEN · FØRSTE INSTANS

1

15.10.2021 Virksomhed frifundet i sag om ændrede barselsvilkår efter medarbejders fortsatte ansættelse 3824-4620

ANKESTYRELSEN · NÆVN / KLAGEINSTANS

26

01.01.2024 Børne- og ungeydelse: Udbetaling ved EU/EØS-sager. Lighedeling udelukket, og ydelsen skal udbetales til bopælsforælderen. 18-24

01.01.2024 Fordeling af barselsorlov og tildeling af ekstra uger, når forældre ikke bor sammen ved fødslen 2-24

01.01.2023 Lighedeling af orlov og overdragelse: Betydningen af øremærket orlov for lønmodtagere ved barselsdagpenge 7-23

01.01.2023 Genvurdering af boligstøtte: Udbetaling Danmark kan ikke udvide afgørelse til at omfatte nye, skadelige forhold under genvurderingen 34-23

01.01.2022 Stramning af forældrebegrebet i barselsloven: Kun mor, far og medmor har ret til dagpenge ved pasning af alvorligt syge børn 15-22

01.01.2019 Aftalebaseret udskydelse af barselsorlov ved sygdom, retsbaseret forlængelse og efterregulering af barselsdagpenge 88-19

01.01.2019 Betingelser for barselsdagpenge under udskudt forældreorlov: Krav om genoptagelse af arbejde og beskæftigelsesstatus 89-19

01.01.2016 Barselsdagpenge til studerende på orlov: Krav om reel orlov, rådighed for arbejdsmarkedet og konsekvens af manglende vejledning 17-16

01.01.2016 Retssikkerhedslovens klagerregler: Udbetaling Danmarks pligt til genvurdering og oversendelse af klager til Ankestyrelsen 59-16

01.01.2015 Adoptivforældre har ikke ret til ekstra barselsdagpenge ved samtidig adoption af flere børn 96-15

01.01.2011 Ingen ret til barselsdagpenge: Beskæftigelseskravet skal være opfyldt ved fraværperiodens start 138-11

01.01.2010	Barselsdagpenge: Beregning ved overgang fra udenlandsk orlov, baseret på ret til arbejdsløshedsdagpenge	144-10
01.01.2009	Nedsættelse af kontanthjælp og loft over hjælpen ved barsel i ægteskab med SU-modtager	85-09
01.01.2009	Ret til barselsdagpenge ved flytning fra Grønland til Danmark midt i barselsperioden – beskæftigelseskrav	106-09
01.01.2007	Ret til supplerende barselsdagpenge for en ledig lønmodtager, der delvist genoptager arbejdet hos ny arbejdsgiver under orlov	D-3-07
01.01.2006	Ingen ret til kontanthjælp under forlænget barselorlov efter 46 uger, da borgeren ikke stod til rådighed for arbejde	A-38-06
01.01.2006	Barselsdagpenge: Medregning af sygeperiode (bækkenløsning) i beskæftigelseskravet før 4-ugers-perioden	D-3-06
01.01.2005	Ingen hjemmel til dispensation fra 8-ugers fristen for refusion af barselsdagpenge	D-13-05
01.01.2004	Beregning af barselsdagpenge: Dagpenge skal baseres på det faktiske overenskomstbestemte timetal (35 timer), selvom normal arbejdstid er 37 timer	D-17-04
01.01.2004	Barselsdagpenge: Forlængelse af periode ved delvis genoptagelse og påbegyndelse af selvstændigt bijob	D-8-04
01.01.2003	Dagpenge til sygeplejerske i aftenvagtskifte skulle beregnes på grundlag af faktisk arbejdstid på 24 timer	D-13-03
01.01.2003	Barselsdagpenge: Beregning ved ikke fastsat ugentlig arbejdstid – hvornår skal 13-ugers perioden anvendes?	D-1-03
01.01.2001	Tilbagebetaling af barselsdagpenge: Modtaget "mod bedre vidende" ved ufuldstændig ansøgning	D-1-01
01.01.1997	Beskæftigelseskravet til barselsdagpenge: Indtægt fra arbejdspligt under afsoning i fængsel er ikke lønindtægt	D-14-97
01.01.1995	Barselsdagpenge: Beskæftigelseskrav skal være opfyldt senest på fødselstidspunktet, uanset arbejdsfrie dage	D-2-95
01.01.1991	Beregning af barselsdagpenge: Indtægtsgrundlag ved ophør af arbejdsfordeling	D-18-91
LIGEBEHANDLINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		1
12.07.2025	Ligebehandlingsnævnets afgørelse om køn - afskedigelse før orlov - kommuner - ej medhold	23-24804